

Erste Agrár Szemle

II. évfolyam 9. szám, 2019. szeptember

ERSTE
Bank

#higgymagadban

Szerkesztői üzenet

Ősz,
Szépül,
Éled már.
Levél zizeg...
Fújdogál a szél.

Fújdogál a szél,
Levél zizeg,
Éled már.
Szépül,
Ősz.

(Kustra Ferenc: Őszelőben..., részlet)

Ez már disznóság

Az idei ősz nem csak a tavaszi vetésűek betakarítása miatt izgalmas. Meggyőződésem, hogy a sertéspiaci helyzet még sosem volt ennyire bonyolult, mint most. Partnereink tisztánlátása érdekében ezért elemzést készítettünk a hazai kilátásokról és a kínai piacról. Megfűszereztük az orosz sertésszektor aktualitásaival, és előrejelzésekkel tálaljuk.

Hogyan legyünk digitálisak?

Miután a kormány augusztus elején elfogadta a Digitális Agrárstratégiát ideje elgondolkodnunk azon, hogy leszünk mindannyian digitálisak. Legyünk tisztában vele: kegyelmi idők ezek! A gazdálkodás körülményei – gondoljunk például az árakra, támogatásokra, alacsony kamatokra, adózási feltételekre – kedvezőek. De ezek egyike sem marad tartósan így. A hatékonyság, versenyképesség javításának kényszere hirtelen fog erősödni. Részletes véleményünket elemzési rovatunkban találják.

Az Erste lendülete emberein és a szakmaiságon nyugszik

Öt évünk van arra, hogy megelőzzük az Unicreditet, a K&H,-t, az OTP-t és a Raiffeisent – mondta Szabados Richárd, az Erste Bank vállalati üzletágának vezetője. Elmondása szerint erős átrendeződés történt a vállalati bankpiacon a javukra. Szabados az **agrárium mellett** a kereskedelemre, az autó- és a nehéziparra fogad, és a gyors növekedés ellenére sem számít a nem teljesítő hitelek arányának jelentősebb növekedésére.

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő
Erste Agrár Kompetencia Központ

Tartalom

Szerkesztői üzenet.....	1
Agrárpiacok	3
• Két térség profitál leginkább a kínai sertéspestisből	
• A szalmaszál az új szívószál	
• Franciaország belefulladás a búzájába: ezt mindenki megérzi Európában	
• Minden ötödik ember halála a rossz táplálkozáshoz vezethető vissza	
• 100 milliárd forintos kerettel új beruházási támogatást indít a kormány	
Statisztika	6
• Sertéshelyzet és kilátások Kínában (és Oroszországban)	
Kiemelt téma.....	7
• Termőföld vásárlási hitel	
Erste Agrár elemzés	8
• Hogyan legyek digitális?	
Beharangozó.....	11
• Októberben folytatódik az Erste Agrár Kompetencia Központ hagyományos rendezvénysorozata. Ezúttal két helyszínen, október 10-én Lajosmizsén, október 17-én pedig a Zselicvölgyben találkozunk agrárügyfeleinkkel, hogy áttekintsük az aktuális kihívásokat.	
Kapcsolatok	12

Agrárpiacok

Két térség profitál leginkább a kínai sertéspestisből

Magyarországon 23 százalékkal drágább most a sertés (E kategória, hasított melegsúly), mint tavaly ilyenkor volt, miközben a táp ára (hízó II.) csak 9 százalékot emelkedett a NAIK AKI adatai szerint. A termelés nyereséges. A konjunktúra töretlen, Kína nemcsak Európából, de Brazíliából is kiszippantja sertéshúst.

Erste kommentár

A sertésárak nem nőnek az égig. Van ésszerű korlátjuk, hiszen nem vihetők át teljes mértékben a fogyasztói árakba. Hogy mikor és hol van ez? Azt nehéz általánosságban megfogalmazni. Az viszont látszik, hogy a neheze még előttünk van. A fentiek miatt a húsipar körül fog a levegő. Nemzetközi előrejelzések is arra számítanak, hogy jövőre lesznek még nagyobb emelkedések, aztán hullámvész következik, de az árak középtávon is magasak maradnak. Ez így egy egyértelműen pozitív jövőkép a sertésstartók számára. De korán sem mindenkinek. A háztáji tartás például végnapjait éli. A leépülése évtizedes folyamat, de a pontot az i-re a járványveszély teszi fel.

Ahogy arra már a szerkesztői üzenetben is utaltunk, nagyon sok a bizonytalanság a sertéshúspiacokon. Ezt tükrözi a hazai sertésállomány folytatódó csökkenése is. Az arany szabály azonban érvényben marad: AKI ELŐL MEGY, ANNAK MÉG A VÁLSÁG IS KEDVEZ. Ezért csúcstechnológiás nagyüzemi sertésberuházásokra van szükség, minél nagyobb számban. Ezek hosszú távú életképessége nem kérdőjelezhető meg, hiszen a ma és a holnap árviszonyai között jövedelmezőségük megfelelő, a piac tartósan keresleti.

A kereslet-kínálat egyensúlyának globális felborulása nem állítható helyre egyik napról a másikra. Az európai sertéshúspiac az export oldalán tud ebből profitálni. Ahogy számunkra is sok lehetőség van és lesz az élőállatexportban.

A helyzet jobb megértése érdekében Statisztikai rovatunkban a kínai és az orosz sertéshelyzettel foglalkozunk.

A szalmaszál az új szívószál

Szalmaszállal helyettesítik a műanyag szívószálakat Franciaország egyes részein. Yves Debroc és felesége közösen vezetik a farmot, ahol rozst termesztenek, azzal a céllal, hogy szívószálat készítsenek belőle.

Erste kommentár

Hullámlovások előre! Szálljunk fel a hullámra! A környezetvédelemmel kapcsolatos erősödő nyomás a lehetőségek tárháza. A tudatos fogyasztóban jó érzéseket kelt, ha tett valamit a környezetéért, és ezért fizetni is hajlandó. Esetünkben, műanyag helyett szalmaszállal szűrcsöli a kólát. Lebomló műanyagok, vászontáskák, kosarak, karton bútorok: a divat és a design, a kézművesség a lehetőségek széles skáláját mutatja. Az üzemi méret persze ennek megfelelő, de azért a több lábbon állás a nagyobbak kreatív ötleteinek is teret ad. Ahogy Európa kiszárad, úgy kell egyre többet gondolni mindannyiunknak arra, hogyan hasznosítsuk erőforrásainkat.

Egy dolgot nem szabad, bagatelizálni a trendeket! Például: a növényi alapú húshelyettesítők igenis teret fognak nyerni, mint ahogy a precíziós fermentálással, mikrobák által előállított fehérjék is rohamosan fognak elterjedni. Ezek ipari válaszok agrárkérdésekre. Nekünk is jobban kell támaszkodni az innovációkra. Vegyük észre, hogy a mögöttünk jövő generációk nyitottabbak, felkészültebbek az új technikák, innovációk terén. Több feladatot kell képernyő előtt megoldaniuk, és ebben bizony jók.

Franciaország belefut a búzájába: ezt mindenki megérzi Európában

Nagy konkurenciaharc várható a búzapiacra, Európa legnagyobb termelője törheti majd a fejét, hogy hová értékesítsen. A franciák egymagukban Európa teljes exportmennyiségének mintegy háromnegyedét adják.

Erste kommentár

Nyakunkon az aratás, a raktárakban a tavalyi maradék és a nyári termés. Mi lesz az árakkal? Mit tegyünk? Mit adjak el azonnal, mit tároljak? Mi legyen a toxinos búzával?

Sokak gondolata jár e kérdések körül mostanság. Azon túl, hogy mindenkinek egyedi a helyzete rakározási, minőségi és mennyiségi oldalon egyaránt, vannak olyan tényezők, amelyekre támaszkodhatunk a fenti kérdések megválaszolásakor. Először is, a termények egymás áraira is hatással vannak. Ez a búza és a kukorica, és az olajosmagok viszonyában is érzékelhető. A globális búzakészletek emelkedése nem csak a saját, hanem a kukorica áremelkedésének is gátat szab. Egyszerűen azért, mert bár a kukorica felhasználása várhatóan meghaladja a termés mennyiségét, a búzával ez könnyedén kiegészíthető. Ráadásul az aratási eredményekig még számítunk újabb felfelé mutató termésbecsélésekre, például a brazil kukoricatermesre vonatkozólag. A kisebb globális szójatermés pedig várhatóan a napraforgó árát is felfelé emeli.

Anélkül, hogy a millió tonnakkal terhelném az olvasót, szeretném, ha azt érzékelnék, hogy erős keresleti piaci sem a búzánál, sem a kukoricánál nem fog kialakulni az elkövetkező hónapokban, ez pedig a legjobb esetben is az árak stabilizálódása felé mutat, mint emelkedésre. A toxikus termés a szokásos módokon kerül levezetésre, a tárolóőrítők pedig nem találkoznak érdemi kereslettel, ami az előttünk álló két-három hónapra rányomhatja a bélyegét.

Minden ötödik ember halála a rossz táplálkozáshoz vezethető vissza

A Global Burden of Disease elemzés megerősíti, hogy a „szokásos amerikai étrend” megöli a világ lakosságát. Nemzetközi szinten 11 millió halálesetért felelős a rosszul megválasztott étrend évente. A tanulmány szerint a táplálkozással összefüggő halálok fő okai: a szívbetegségek, a 2-es típusú cukorbetegség és a rák.

Erste kommentár

Elnézést kérek azoktól, akik már unják a nyafogásomat, de a „Vitathatatlan, hogy a rossz táplálkozás a megbetegedések elsődleges oka” mondattal kezdődő cikkeket nem hagyhatom/juk szó nélkül. Ez a félrevezetés olyan szintje ugyanis, ami nagy károkat okoz az élelmiszerek előállítóinak. Ebből a gondolatból nőttek ki azok az iparágak, amelyek reformot hirdetnek a táplálkozásban, táplálékkiegészítővel tömik a népet, és közben azon sopánkodnak, hogy egyre gyengébb az emberek ellenálló képessége, egyre gyakoribbak az allergiák, a hiánybetegségek, táplálkozási zavarok, érzékenységek. Ahol a tudomány statisztikai adatok elemzésévé silányul, és közellenséggé kiáltanak ki természetes élelmiszereket, ott nagy bajok vannak.

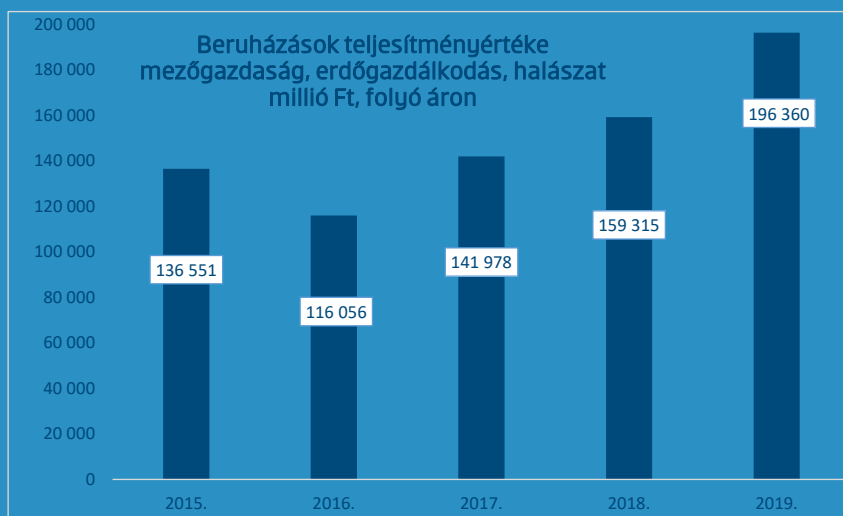
Nincs egészségtelen élelmiszer. Egészségtelen életmód és gondolkodás van. Ennek része a táplálkozás, de a betegségek kialakulását magában erre fogni annak bevallását jelenti, hogy még mindig nem ismerjük azok mechanizmusát. Feladatunk tehát nem csak tiltakozni a megbélyegzés ellen, hanem felhívni a figyelmet az életmód és táplálkozás harmóniájára, a túlfogyasztás kerülésére.

100 milliárd forintos kerettel új beruházási támogatást indít a kormány

Új, kedvező finanszírozási konstrukciókat jelentett be ma az Agrárminisztérium 100 milliárd forintos forráskerettel, amelyek olcsó pénzforrást biztosítanak elsősorban mezőgazdasági és erdészeti beruházásokhoz, ~~de nem kizárt a forgóeszköz finanszírozás sem*~~. A konstrukció előnye, hogy független az aktuális uniós költségvetési ciklustól, és nem terheli a mezőgazdasági vállalkozások de minimis keretét sem.

Erste kommentár

2019 első felében közel 200 milliárd forintra emelkedett az agrárberuházások értéke. Ez egy tartós emelkedési trend egyik állomása. Már ez év elején közzétett előrejelzésünk szerint idén eléri a 400 milliárd forintot a beruházások értéke. A növekedésben azonban nagyban épül a támogatási rendszer elemeire. Így a növekedési ütem fennmaradása érdekében indokolt egy olyan konstrukció életre hívása, amely a pályázati források szűkülése miatti űrt próbálja betölteni.

További információk a hitelprogrammal kapcsolatban:

100 milliárd forintos forráskerettel kamattámogatást igényelhetnek a mezőgazdasági termeléssel és feldolgozással, illetve erdőgazdálkodással foglalkozó KKV-k. A tervek szerint a 100 milliárd forintból belül lehatárolnak egy 30 milliárd forintos keretet csak a szántóföldi gépberuházások számára. A támogatás

- olyan beruházási hitel esetén vehető igénybe, amelynek a futamideje legalább 3, de legfeljebb 10 év,
- a beruházási hitelek összege beruházásonként és ügyfelenként legalább 3 millió forint,
- nem haladhatja meg elsődleges mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó beruházások esetében az 1,3 milliárd forintot, a mezőgazdasági termékfeldolgozáshoz vagy -forgalmazáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó beruházások esetében a 2 milliárd forintot.

A kamattámogatás mértéke az ügyleti kamat 80%-a, de legfeljebb 2 százalékpont éves szinten azzal, hogy kamattámogatás csak azon kamatidőszak tekintetében nyújtható, amelyből a hiteldíj nem

Statisztika

Sertéshelyzet és kilátások Kínában (és Oroszországban)

Azzal már mindenkinek tele van a tárhelye, hogy Kínában tombol a sertéspestis és ez nálunk is emeli árakat. De meddig? Az előrejelzés különösen értékes lehet most, hiszen meggyőződésünk, hogy most van itt az ideje a beruházásoknak a hazai sertésszektorban is.

A tisztulást mindig súlyos „koszolódás” előzi meg. Esetünkben a sertés piac mutat olyan zavaros képet, mint még soha. A változások léptéke is páratlan. Kína sertésállománya az első hét hónapban harmadával csökkent, belföldi felvásárlási áraik kétharmadukkal nőttek az egy évvel korábbi szinthez képest. A piac felhígult, kétes piaci szereplők jelentek meg, és kereskedőházak mentek tönkre.

Az áremelkedés azonban nem csak a járvány miatt következett be. A 2015-ben indult állattenyésztés-fejlesztési és a környezetvédelmi program okán rengeteg üzem zártak be, és kezdtek el áttelepíteni délről északra és keletről nyugatra. Ebbe robbantak be a járvánnyal kapcsolatos szállítási tilalmak, amelyek fokozták az állomány-csökkenést.

Nagy jelentőségű információ, hogy a sertéshús importja ugrott meg a legkisebb arányban (20%) a fő húsfélék közül ebben az évben. A marhahús importja 57, a baromfihúsé 48 százalékkal emelkedett. Ez a helyettesítő hatásnak tudható be, ami az árak emelkedésében is testet öltött. A tavaly augusztusához képest ez év augusztusában a csirkehús fogyasztói ára 18, a marhahúsé 12 százalékkal növekedett, a sertéshúsé 27 százalékkal. A magas árak mérséklék a fogyasztást, amit az állami tartalékok piacra dobásával sem fognak tudni megállítani. Egyébként a kínaiak egy főre jutó sertéshús fogyasztása legalább 5 éve csökkenő pályán van. (Jó tudni, hogy a németeké is!)

Mi látszik ebből: mivel a kocaállományt is erősen lenyomta a járvány, 2020-ban további jelentős állománycsökkenés várható Kínában. **A sertésárak is 2020-ban fogják elérni csúcscukat.** Azt követően kezdődik egy lassú korrekció, több hullámmal színezve, de mindenképpen a korábbi éveknél magasabb szinten.

Az ASP ellenére őrzi lendületét az orosz sertésszektor

Oroszország sertéshús exportja ebben az évben várhatóan eléri a 100 ezer tonnát. 2007 óta a sertésállomány másfélszeresére bővült, miközben a háztájiban hizlalt sertések aránya 47-ről 11 százalékra mérséklődött. A modern, nagyüzemi tartás általánossá válása révén a 2017-ben kitört ASP járványt is sikerült erre az évre visszazorítaniuk. Az ország keleti részében az elmúlt két évben közel 1400 gócpontot azonosítottak. Az év eddig eltelt időszakában viszont már csak tízet.

Az import aránya 45-ről 4 százalékra csökkent ebben az időszakban, de a tavalyi 2 százalékos mélypontról való elmozdulással együtt. Az import az elmúlt években túlnyomó részt Brazíliából érkezett. A sertéshústermelés 1,9-ről, 3,8 millió tonnára nőtt, és terveik szerint 2022-ben eléri a 4,4 millió tonnát. A növekvő túltermelés okozta exportkényszer miatt a kivitel gyors ütemben nő. Érdekessége, hogy legfontosabb piacai közé tartozik Hong Kong (ide leginkább belsőségeket ad el) Vietnám és Ukrajna. Várakozásaik szerint, az export 2022-re 210 ezer tonna fölé emelkedik.

A fejlesztések tovább folynak. Kiemelt figyelmet fordítanak a regionalizációs elv elfogadtatására, a tárolási, szállítási kapacitások fejlesztésére, az állategészségügyre.

Kiemelt téma

E hónapban a most induló termőföld vásárlási hitelünket mutatjuk be, ami egyaránt igényelhető banki saját vagy MNB Növekedési hitelprogram FIX forrásból, hogy termőföld vásárlási szándékukat hosszú futamidejű alacsony, akár fix kamatozású forrásból tudják megvalósítani.

Termőföld vásárlási hitel

Kik igényelhetik az Erste banknál?

Termőföld vásárlásra jogosult őstermelők és egyéni vállalkozók.

Mire igényelhető a hitel?

Kül-, és belterületi termőföld: mező és erdőgazdasági hasznosítású föld: elsősorban szántó, erdő, rét, legelő, szőlő, gyümölcsös, stb. megvásárlására.

Fontos, hogy NHP FIX forrás esetén a megvásárolandó termőföldet a hitelfelvevőnek magának kell megművelnie, haszonbérbe adás kizárólag cégcsoporton belül lehetséges.

Melyek a hitelprogram főbb paraméterei?

- Devizanem: HUF
- Finanszírozás összege: minimum 3 Mft NHP FIX forrás esetén maximum 1 Mrd Ft
- Futamidő: minimum 3 év maximum 20 év, de NHP FIX forrás maximum 10 évre igényelhető.
- Ügyleti kamat: lehet változó vagy a teljes futamidő alatt fix
- Törlesztés: lehetőség van a szezonális bevételhez igazodó egyedi törlesztési ütemezésre is.
- Előtörlesztés: az NHP FIX forrást bármikor díjmentesen elő lehet törleszteni, a Bank előzetes értesítése mellett
- A hitel biztosítékai: jelzálogjog a termőföldre, érdekeltségi körbe tartozó nem- mikro vállalkozás készfizető kezessége, haszonbérbe adás esetén zálogjog a bérleti díjra

Jelen termékismertetőben található információk kizárólag tájékoztató jellegűek és nem minősülnek ajánlatnak. A konkrét finanszírozás feltételei, többek között az igényelhető hitel maximális összege minden esetben egyedi döntés alapján kerülnek meghatározásra.

Erste Agrár elemzés

Hogyan legyek digitális?

Miután a kormány augusztus elején elfogadta a Digitális Agrárstratégiát (DAS) ideje elgondolkodnunk azon, hogy leszünk mindannyian digitálisak. Legyünk tisztában vele: kegyelmi idők ezek! A gazdálkodás körülményei – gondoljunk például az árakra, támogatásokra, alacsony kamatokra, adózási feltételekre – kedvezőek. De ezek egyike sem marad tartósan így. A hatékonyság, versenyképesség javításának kényszere hirtelen fog erősödni.

Ahogy gyorsulnak a processzorok, úgy kell, hogy mindannyiunk számára egyértelművé váljon: lépést tartani egyre nehezebb lesz. Ma még mehetünk a mélyre kitaposott nyomvályúban, a változások szele azonban egyre erősebb. Lépni kell! Aki lép, az halad. Aki megelégedve tekint jelenlegi helyzetére, már veszített is.

A fejlesztés állandó része minden gazdasági tevékenységnek. Iránya, üteme, eszközei azonban mindig változnak. A probléma ott kezdődik, amikor azt hisszük, hogy önmagában a termelés technológiájának fejlesztése a megoldás a versenyképesség javítására. Különösen igaz ez az agráriumban, ahol hajlamosak vagyunk túllihegni az aktuális slágertémákat. Kézzel fogható példa a precíziós gazdálkodás.

Átfogó szemlélet

Az üzenetünk az, hogy komplexen kell gondolkodni. A technológiák mellett az emberi erőforrásokra, a felkészültségre, a piaci versenyképesség javítására, az együttműködésekre, a stratégiai partnerek kiválasztására, de a jogszabályi változásokra, a támogatási lehetőségekre, feltételekre, a finanszírozási környezetre, és még egy sor tényezőre is figyelemmel kell lenni. A digitalizáció ezek nagy részénél fontos szerepet játszik. Lehet tehát végre egy olyan hívó szó, amely nem csak egyoldalúan a technológiai fejlesztéssel, vagy éppen támogatással (emlékezzünk például a szép emlékű intervencióra) ígér megváltást.

Tanulni, tanulni, tanulni¹

Ahogy azt a DAS is leszögezi, az emberi felkészültség javítása az első lépés. Amíg nem tudjuk adott eszköz funkcióit használni, kihasználni, a nyert adatokat helyesen értékelni, nem térül meg a beruházás. Itt mindjárt vissza is utalhatunk a forgalmazók keltette médiazajra, ami természetes érdekük, és sokan bele is esnek abba a csapdába, azt gondolván, hogy a versenyképesség pénzért egyik napról a másikra megvehető. Jó analógia a mobiltelefon. Az elképesztő árú készülékek funkcióinak töredékét használjuk csak, és valójában a gerjesztett fogyasztási éhségünket, és egyfajta megfelelési kényszert elégítünk ki velük. Vegyük meg, ha megtehetjük, de ha már megtettük, akkor vegyük a fáradságot tanulni, megismerni a gép képességeit, és fordítsuk hasznunkra. A hangsúly a tanuláson van. A fiatalokhoz nyilván közelebb áll a digitális korszak, mint az élteőbb korosztályokhoz, de ez nem ment fel senkit a felkészültség emelése alól. Ismerve az agrárium korfáját, ennek nagy jelentősége van és lesz abban, hogy a generációváltás felgyorsuljon. A termelés szintjén sem csak a gépek és technológiák, hanem a termelés-szervezés, irányítás digitalizációja, a döntéstámogató informatika eszköztár is ide értendő.

Híven a fenti gondolatmenethez, a tanulás, önfejlesztés, szemléletformálás nem csak a technológiai eszközöknél, hanem a felsorolt egyéb témákban is létszükséglet. „Tanult embernek nincs párja.” És itt véletlenül sem a sok szinglire gondolunk, hanem a felkészültség

---

¹ Nem tudom tudják-e, hogy e hármas alakban elhangzott szólás nem Lenintől, hanem Sztálintól származik (1928 május 16.). Ő ebben is meg akarta haladni mesterét, aki kétszeri ismétléssel használta.

egyre magasabb értékére. Az emberi erőforrás ára látványosan, értéke még nem annyira látványosan növekszik. Sőt, az utóbbi hónapok béremelése sok dolgozóban azt a képzetet keltették, hogy értékük kezd a helyére kerülni. Ez egyik oldalról teljesen rendben van, másik oldalról viszont értékrendi zavarokat okozott. De annak is tudatosulnia kell, hogy a magasabb bérekhez magasabb bevételekre, jobb teljesítményre van szükség. Ez tovább fokozza azokat a feszültségeket, amit a munkaerő szűkössége amúgy is gerjeszt.

Az is nyilvánvaló, hogy nem csak a termelők szintjén van szükség a felkészültség (divatos kifejezéssel a kompetenciák) javítására. A közigazgatásnak legalább annyi elmaradása van e téren, mint a termelőnek, feldolgozóknak (digitális állam). A nyilvántartások, az ellenőrzések, az ügyintézés időigénye és hatékonysága mind-mind fontos versenyképességi tényező. Mindannyian példák sorát tudnánk itt említeni. A lényeg, hogy ezzel a stratégia alkotói is tisztában vannak. Mint ahogy azzal is, hogy nem csak az üzemek, hanem termékláncok, értékláncok minden szereplőjének összehangolt digitális fejlődése szükséges ahhoz, hogy a sokat emlegetett kedvező adottságok alacsony kihasználtsága javuljon. Ha e közhely mögé nézünk, akkor pénz látunk. Márpedig ezért dolgozunk, nem?

Minden stratégiai egy nagyobbak a része

Az ilyen összehangolt fejlesztési igény nem képzelhető el egy alapos átgondolás nélkül. Hol tartunk most? Hová szeretnénk eljutni? Ehhez milyen eszközeink vannak? A stratégiai gondolkodás az egyén és a közösség szintjén, egymásra épülten tud csak eredményt elérni. Ezek ugyan megint csak közhelyesen hangzanak, de attól még igazak. Rendszerszerűen, nem magunkat a világkép közepére helyezve, hanem a magyar agrárium teljes értékláncában gondolkodva, bizony jók az esélyeink. Ebből is következik, hogy a DAS is csak egy eleme a magyar agrárstratégiának, ahogy az is eleme a nemzetgazdasági stratégiának, és így tovább mind vertikális, mind horizontális irányban. Jó példa, hogy a DAS része a Digitális Jólét Programnak is.

A digitalizáció legtöbbünk fejében az informatikával, az informatikai megoldások elterjesztésével azonos. Ez azonban az agrárágazatban nem cél, hanem eszköz az ágazat hatékonyságának növeléséhez. A megfelelő digitális eszköz kiválasztása már feltételezi mind a felkészültséget, mind a rendszerszerű gondolkodást. Hol tartunk e téren? Ott, hogy szigetszerű fejlesztések zajlanak, ami miatt ezek mérhető előnyei messze elmaradnak attól, amit egy rendszerben tudnának. Nemzetgazdasági szinten pedig ezek előnyei még messze nem bontakoztak ki.

Adatot adok, kapok

A digitalizáció természetéből adódóan rengeteg adatot generál. Ezek azonban csak feldolgozva, értékelve jelentenek értéket, amúgy csak a tárhelyet foglalják. A big data technológiák térnyerése révén lesznek olyan adataink, amelyek akár automatikus paraméterezést fognak adni a gépeknek, növelve ezzel mind a hatékonyságot, mind a fenntarthatósági követelményeknek való megfelelést.

Az adat érzékeny jószág. Óriási a felhajtás körülötte. Ezért az adatbiztonság szabályozását már a stratégia végrehajtásának elején meg kell oldani. Ennek része például az is, hogyan biztosítjuk a nemzeti adatvagyonhoz üzleti céllal való hozzáférést. A többi szabályozandó területet nem is citáljuk ide, mert elvinné a terjedelmet a fontos üzenetektől. Egyetlen kivételként a drónok használatával kapcsolatos igényt említjük.

Ha már adatokat emlegetünk, akkor ne feledkezzünk el arról sem, az új KAP Nemzeti Stratégiai Tervéhez nagyon kellene majd az adatok. Bár a következő pénzügyi-kifizetési ciklus csúszása már szinte tényként kezelhető, a magyar stratégia kialakításához rengeteg

adatra van szükség. Ezek a vállalások alátámasztása, később ellenőrzése során is nagy szerephez jutnak.

Hogyan legyek digitális?

Mindezek fényében ideje megpróbálni választ adni a címben felett kérdésre. Abból kell kiindulni, hogy helyén kell lennie önismeretünknek. Nem mérhetjük magunkat az agrárgazdálkodók rendkívül inhomogén felkészültségi szintjéhez, még a szomszédhoz sem igazán. Sokkal inkább – magunkból, illetve üzemünk adottságaiból kiindulva – ahhoz, hogyan képzeljük el a jövőt. 3-5 éves távlatban mikor, milyen fejlesztést tervezünk, milyen forrásból. Ezzel együtt pedig tudatosan kell felkészültségünk erősítésével foglalkozni. Ismerkedjünk a modern technológiákkal, gépekkel, informatikai eszközökkel! Kérdezni, tanulni nem szégyen, sőt nem csak új ismeretek, hanem új kapcsolatok forrása is.

Beharangozó

Októberben folytatódik az Erste Agrár Kompetencia Központ hagyományos rendezvénysorozata. Ezúttal két helyszínen, október 10-én Lajosmizsén, október 17-én pedig a Zselicvölgyben találkozunk agrárügyfeleinkkel, hogy áttekintsük az aktuális kihívásokat. Minden kedves olvasónk tekintse e beharangozót meghívásnak, és regisztráljon a rendezvényekre a következő oldalon található elérhetőségeinken!

10.10. Agrár szakmai est, Lajosmizse

Tisztelt Partnerünk!

Az Erste Bank Agrár Kompetencia Központja nevében szeretettel meghívjuk Önt következő **Erste Power Network Club** eseményünkre, **Agrár szakmai estünkre!**

Az est vendége **Papp Gergely, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szakmai főigazgató-helyettese**, akinek segítségével olyan jogi témákat járunk körbe, mint az osztatlan közös területek, öröklés, öntözés, családi mezőgazdasági vállalkozások kérdése.

10.17. Agrár szakmai est, Zselicvölgy

Tisztelt Partnerünk!

Az Erste Bank Agrár Kompetencia Központja nevében szeretettel meghívjuk Önt következő **Erste Power Network Club** eseményünkre, **Agrár szakmai estünkre!**

Az est vendége **Papp Gergely, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szakmai főigazgató-helyettese**, akinek segítségével olyan jogi témákat járunk körbe, mint az osztatlan közös területek, öröklés, öntözés, családi mezőgazdasági vállalkozások kérdése.

<p>Dátum</p> <p>2019. október 10., csütörtök, 17:00</p> <p>Cím</p> <p>Ezüst Villa 6050 Lajosmizse, Közös tanya 7.</p> <p>A rendezvény helyszínéről és elérhetőségéről bővebb információ: itt.</p> <p>Program</p> <p>16:30-17:00 Érkezés, regisztráció</p> <p>17:00-17:10 Erste Bank Hungary Zrt. köszöntő Tigelmann Gábor, régióvezető</p> <p>17:10-17:40 Jogbogozás, napirenden az akut agrárjogi problémák megoldása Papp Gergely, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szakmai főigazgató-helyettesének előadása</p> <p>17:40-18:30 Pódium beszélgetés, résztvevők: Papp Gergely, szakmai főigazgató-helyettes, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szerdahelyi Róbert, KKV vezető, Erste Bank Hungary Zrt. Céggvezetők, az Erste Bank ügyfelei Moderátor: Fórián Zoltán, Agrár Kompetencia Központ vezető, Erste Bank Hungary Zrt.</p> <p>18:30- Vacsora a Szekszárdi Borvidék boraival</p> <p>Dress code business casual</p>	<p>Dátum</p> <p>2019. október 17., csütörtök, 17:00</p> <p>Cím</p> <p>Zselicvölgy Szabadidőfarm, Borkupola 7473 Hajmás, Hrsz. 073/4</p> <p>A rendezvény helyszínéről és elérhetőségéről bővebb információ: itt.</p> <p>Program</p> <p>16:30-17:00 Érkezés, regisztráció</p> <p>17:00-17:10 Erste Bank Hungary Zrt. köszöntő Tigelmann Gábor, régióvezető</p> <p>17:10-17:40 Jogbogozás, napirenden az akut agrárjogi problémák megoldása Papp Gergely, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szakmai főigazgató-helyettesének előadása</p> <p>17:40-18:30 Pódium beszélgetés, résztvevők: Papp Gergely, szakmai főigazgató-helyettes, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szerdahelyi Róbert, KKV vezető, Erste Bank Hungary Zrt. Céggvezetők, az Erste Bank ügyfelei Moderátor: Fórián Zoltán, Agrár Kompetencia Központ vezető, Erste Bank Hungary Zrt.</p> <p>18:30- Vacsora a Szekszárdi Borvidék boraival</p> <p>Dress code business casual</p>
---	--

Kapcsolatok

Erste Agrár Kompetencia Központ

agromegoldasok@erstebank.hu
[Erste Agro megoldások honlap](#)

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő

Telefon: +36 20 431 1594
zoltan.forian@erstebank.hu

Erste Faktor

Becske Dávid
Telefon: +36 30 689 2569
david.becske@erstebank.hu

Gór Arnold
senior üzlettámogatási menedzser

Telefon: +36 30 326 7367
arnold.gor@erstebank.hu

Erste Lízing

Báti Balázs
Telefon: +36 30 996 9745
balazs.bati@erstebank.hu

Mindenütt kéznél vagyunk

Észak-Kelet Magyarországi Vállalati Régió

Az Erste Bank Észak-Kelet Magyarországi Régiójának a működési területe Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj Zemplén, Szabolcs Szatmár Bereg megyékre terjed ki.

A Régió minden megyeszékhelyen (Salgótarján, Eger, Miskolc, Nyíregyháza)

rendelkezik Vállalati Irodával. A Régióvezető, Sumi Csaba okleveles vállaltgazdasági agrármérnök végzettséggel is rendelkezik. Az Észak-Kelet Magyarországi Régió aktívan hozzájárult az Erste Bank agrárhitel állományának elmúlt 2 évben nyújtott 60 százalékos növekedéséhez, a régió a 2017-es évben 38 százalékkal növelte agrár hitelportfólióját, míg a teljes hitelállománya 26 százalékot növekedett.

A Régió aktívan együttműködik az Erste Bank Agrárkompetencia központjával, így az agrárium szereplőinek személyre szabott finanszírozási megoldásokkal áll a rendelkezésére.

A Régió kollégáinak több éves gyakorlata van az agrárium és a mezőgazdasági cégek finanszírozásában.

A Régió sikereinek titka, hogy a kollégák proaktívan mindig a legjobb szakmai és finanszírozási megoldásokat keresik az agrárium szereplőinek, miközben ismerik a szektor működését is.

Kit keressek?

Sumi Csaba - Régióvezető

+36 30 505 0107

Csaba.Sum@erstebank.hu

Gulyás László - Eger

+36 20 991 0150

Laszlo.Gulyas@erstebank.hu

Pádárné Teleki Mónika - Salgótarján

+36 30 699 0026

Monika.PadarneTeleki@erstebank.hu

Újvári Róbert - Nyíregyháza

+36 20 329 2222

Robert.Ujvari@erstebank.hu

Jánosik Anita - Miskolc

+36 30 516 9836

Anita.Janosik@erstebank.hu